Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse nõukogu otsust 2003/17/EÜ Ukrainas teraviljaseemne tootmiseks kasvatatavate seemnekultuuride põldtunnustamiste samaväärsuse ning Ukrainas kasvatatud teraviljaseemne samaväärsuse osas“

(COM(2020) 137 final – 2020/0053 (COD))

(2020/C 429/35)

Üksikraportöör: **Arnold PUECH d'ALISSAC**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Liidu Nõukogu, 17.4.2020
	Euroopa Parlament, 16.4.2020
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõige 2
Vastutav sektsioon	põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	29.6.2020
Vastuvõtmine täiskogus	18.9.2020
Täiskogu istungjärk nr	554
Hääletuse tulemus	213/1/4
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. **Taust ja komisjoni ettepanek**

1.1. Nõukogu otsuses 2003/17/EÜ ([1]) on sätestatud, et seemnepõldude tunnustamise ja teatavat liiki seemne tootmiseks kasvatatavate seemnekultuuride seisukohast peetakse teatavaid ELi mittekuuluvaid riike samaväärseteks ([2]).

1.2. Neis riikides koristatud ja kontrollitud seemet käsitlevate eeskirjadega antakse seemne omaduste osas ning seemne katsetamise, sordiehtsuse tagamise, märgistamise ja kontrolli korra osas samad tagatised nagu Euroopa Liidus koristatud ja kontrollitud seemet käsitlevate sätetega.

1.3. Ukraina ei kuulu otsuses 2003/17/EÜ loetletud kolmandate riikide hulka, seepärast ei ole praegu võimalik Ukrainas koristatud teraviljaseemet liitu importida. Ukraina on esitanud komisjonile taotluse, milles soovitakse, et sealne teraviljaseeme oleks hõlmatud nõukogu otsusega 2003/17/EÜ.

1.4. Pärast kõnealuse taotluse saamist hindas komisjon Ukrainas kohaldatavaid õigusakte ning auditeeris Ukrainas teraviljaseemne põldtunnustamiste ja seemne sertifitseerimise süsteeme. Selle põhjal järeldati, et kehtivad nõuded ja süsteem on liidu omadega samaväärsed ning nende alusel tagatakse samasugune usaldustase nagu liidu süsteemiga.

1.5. Seega teeb Euroopa Komisjon ettepaneku tunnustada Euroopa Parlamendi ja nõukogu vastu võetava otsusega Ukrainast pärit seemne samaväärsust ELis koristatud, kasvatatud ja kontrollitud teraviljaseemnega.

2. **Järeldused ja soovitused**

2.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võtab teadmiseks positiivsed tulemused, mille andis audit, mille komisjon korraldas otsuse 2003/17/EÜ II lisas esitatud nõuete kohaselt Ukrainas, et tunnistada teraviljaseemnete sertifitseerimise valdkonnas kehtivate õigusaktide ja ametlike kontrollide samaväärsust. Komitee nendib siiski, et auditiaruandes märgitakse, et teatavad standardid ei ole täielikult kooskõlas ELi nõuetega, eelkõige need, mis puudutavad sertifitseeritud sorgoseemnete

([1]) EÜT L 8, 14.1.2003, lk 10.

([2]) Vastavalt nõukogu direktiividele 66/401/EMÜ (EÜT 125, 11.7.1966, lk 2298), 66/402/EMÜ (EÜT 125, 11.7.1966, lk 2309), 2002/54/EÜ (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 12) ja 2002/57/EÜ (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 74).

isoleerimiskaugust, mille standardid on madalamad, hübriidmaisi seemnete kasvatamiseks kasutatavate vanemliinide sordipuhtust ja sertifitseeritud maisiseemnete puhul muude liikide seemnete sisaldust.

2.2. Kooskõlas oma varasemate selleteemaliste arvamustega ([3]) toetab komitee kõnealust seadusandlikku ettepanekut, ent teeb ettepaneku lükata selle kohaldamine edasi seni, kuni EL saab pärast järelkontrolle tagatised selle kohta, et auditiaruandes tuvastatud puudused on korrigeeritud, et Ukraina tootmisstandardid on nüüd Euroopa nõuetega rangelt kooskõlas, et ei esine kõlvatut konkurentsi ning et on välistatud mis tahes kahjulik mõju keskkonnale.

2.3. Komitee nõustub sellega, et samaväärsuse tunnistamisest võib olla kasu Ukrainas tegutsevatel ELi seemnefirmadel, samuti võimalikel importijatel, kes impordiksid neist riikidest pärit seemet, ning ELi põllumajandustootjatel, kellele oleks kättesaadav mitmekesisem seemnevalik, kuid impordi jaoks tuleb kehtestada peegelkontrolli süsteem ning tagada sama tarbijakaitse tase.

Konkurentsikontrolle tuleb teostada mõlemal poolel, et vältida kaubandustingimuste moonutamist ELi territooriumil tegutsevate Euroopa organisatsioonide jaoks.

2.4. Komitee rõhutab siiski teatavaid tehnilisi aspekte seoses erinevate seemnekasvatusmeetoditega Ukrainas ja Euroopa Liidus, eelkõige mis puudutab taimekaitsevahendite kättesaadavust. Ukraina tootjatel on nimelt juurdepääs suuremale hulgale taimekaitsevahenditele kui ELi tootjatel, samuti võivad nad kasutada teatavaid ELis keelatud molekule. Need erinevused moonutavad konkurentsi ja toovad kaasa ELi tervishoiu- ja keskkonnastandarditele mittevastavate toodete võimaliku sisenemise Euroopa Liidu territooriumile. Kõige märkimisväärsemaks erinevuseks on juurdepääs sellistele umbrohutõrjeks kasutatavatele toimeainetele nagu atrasiin (ELis keelatud alates 2003. aastast) või atsetokloor (ELis keelatud alates 2012. aastast). Jättes kõrvale tervisemõju, annab juurdepääs nendele ainetele, mida iseloomustab lai tõrjespekter, püsiv mõju, suur tehniline tõhusus umbrohu suhtes ja väiksed kulud, Ukraina tootjatele kindla konkurentsieelise. Kahjuritõrje valdkonnas on Ukraina tootjatel endiselt võimalik kasutada neonikotinoidide rühma kuuluvaid toimeaineid, millest mõned on ELis keelatud, näiteks klotianidiin, tiametoksaam või peatselt tiaklopriid.

2.5. Euroopa rohelise kokkuleppe kohaselt on vaja kaitsta, säilitada ja suurendada ELi looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaohtude eest. Seetõttu on oluline, et Ukraina lõpetaks tingimusteta seemnete tootmiseks selliste keemiatoodete kasutamise, mille kasutamise on EL oma territooriumil keelustanud. Ukraina peab järgima liiduga samaväärseid nõudeid, võtma kohustuse täita täielikult kõiki Pariisi kokkuleppe tingimusi ja võimaldama sõlmitud kokkulepete iga-aastast hindamist. Erinevused ei tohi püsida ega veelgi suureneda. Vastasel juhul ei ole võimalik lubada seemneid ELi turule.

2.6. Komitee on võtnud teadmiseks komisjoni seisukoha, mille kohaselt on kõnealuste toodete sertifitseerimismenetluste tunnustamine tehniline meede. Arvestades eelöeldut ja asjaolu, et ELi turu avamisel kolmandatest riikidest pärit toodetele on majanduslik ja sotsiaalne mõju, soovitab komitee komisjonil viia enne otsuse langetamist läbi mõjuhinnang kontrollimaks, et kõnealune meede ei mõjuta Euroopa tootjaid (aretajaid ja seemneettevõtjaid) ja eelkõige mikro- ja väikeettevõtjaid.

2.7. Selle mõjuhinnangu põhjal ja kuna kehtiv vabakaubandusleping Ukrainaga ei võimalda tagada õiglast kaubandust võrreldavate maksu-, sotsiaal- ja keskkonnastandarditega, on ebaausa kaubanduse vältimiseks vaja kõigepealt läbi vaadata vabakaubandusleping ja Euroopa kaubanduspoliitika üldisemalt. Euroopa Komisjon kavandabki sellist läbivaatamist oma 16. juunil välja kuulutatud teatisega, milles uuritakse põhjalikult ELi kaubanduspoliitikat ja algatatakse avalik konsultatsioon.

2.8. Ukraina ja ELi vahel on see eriti asjakohane maisiseemne sektoris, kuna toodangu tehasehind on Ukrainas palju väiksem (erinevus Prantsusmaa tootmiskuludega oli 2019. aastal hinnanguliselt 26 %). Nende otsuste kombineerimine seaks küsimuse alla Euroopa maisiseemnearetuse tasuvuse.

([3]) ELT C 74, 23.3.2005, lk 55, ELT C 351, 15.11.2012, lk 92.

2.9. COVID-19 kriisist saadud õppetundide kontekstis ei ole sõltuvus kolmandatest riikidest toiduainetega sõltumatu varustamise seisukohalt strateegilises sektoris vastuvõetav ning sellega tuleks tegeleda varases etapis.

Brüssel, 18. september 2020

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER